

**Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Қостанай қаласы әкімдігінің білім бөлімінің Мәриям
Хәкімжанова атындағы № 20 жалпы білім беретін мектебі» КММ**

**«Қостанай қаласы білім бөлімінің
Мәриям Хәкімжанова атындағы
№20 жалпы білім беретін
мектебі» КММ директоры:
Ж.А.Ещанова.
№ 1 педкеңес хаттамасы
«27» тамыз 2025 жыл**

**2025-2026 оқу жылында дарынды балалармен жүргізілетін
жұмыстың стратегиялық даму жоспары**

ДҒӘЖО: Г.Н. Нұрғали

Қостанай қаласы

Түсінік хат

«Тегінде адам баласы адам баласынан ақыл, білім, ар, мінез деген қасиеттерімен озады» деген Абай. Ұлы ақын сөзі еш уақытта өз мәнін жойған емес. Озық ойлы білімдар адамдар заманның дамуына өз үлесін қосады. Ойлау, іздену-табиғаттың адамзатқа берген тамаша сыйы. Бұл қабілет барлық адам бойынан табылары да сөзсіз. Қабілет іс-әрекеттің белгілі бір түрін ойдағыдай нәтижелі етіп орындауда көрінетін адамның жеке қасиеті. Дегенмен табиғат оны бәріне бірдей етіп бөлмей,біреуге көптеу, біреуге аздау, ал үшіншілеріне мүлдем жарытпай тарататыны да анық. Қазірге дейін ғылым мен тәжірибеде дарындылық туралы екі түрлі көзқарас бар. Біреулері кез-келген бала дарынды, тек уақытында нақты қабілетін анықтап, дамыту керек десе, ал қарсы көзқарастағылар дарындылық өте сирек құбылыс, жалпы адамдардың өте аз тобына ғана тән дейді. Дарынды, жас талапты жастар – бүтінгі егеменді еліміздің жарқын болашағы.

Дарынды дегеніміз - адамзат баласының басқаларға қарағанда ерекше ойлау, талдау, еске сақтау қабілеті бар шығармашылық пен табысты жұмыс істейтін еңбекқор адамдарда /оқушыларда/ кездесетін қасиетті айтамыз.

Дарындылықты анықтаудың мынадай параметрлері бар.

- Оқушының танымдық /білім/ іс-әрекетінің басқа оқушылардан озық дамуы;
- Психологиялық жоғары дамуы;
- Дені сау ,жан-жақты толық дамуы;
- Ойлау қабілетінің озық болуы;
- Айналадағы құбылыстарды не басқа процесстерді етеңе жақын түсінуі;
- Туа бітті шығармашылық қабілетті.

Дарындылықты анықтау критерийлері

- Теориялық материалды толық игеруі;
- Материалды игеруде табандылық көрсетуі/бастап кетпеуі/;
- Алынған білімді әр сабақ сайын дамыту;
- Өз ойларын баяндағанда ғылыми терминологияны пайдалану;
- Пәнді игеруде негізгі проблеманы бөліп алуы және өз алдына шеше алуы;
- Өзіне-өзі талап қоя білуі;
- Тапсырылған жұмысты сапалы орындауы.

Дарынды балалармен жүргізілетін жұмыс түрлері:

- Оқушының тарау бойынша өз бетімен тест құра білдіруі;
- Тақырып бойынша модель құруға үйрету;
- Алынған білімдерді әр сабақ сайын дамыту;
- Пәнді игеруде негізгі проблеманы бөліп алуы және өз алдына шеше алуы;
- Өзіне – өзі талап қоя білуі;
- Тапсырылған жұмысты сапалы орындалуы.

Дарынды балалармен жүргізілген жұмыстардың олқы жақтары :

- Оқушылардың пәнге деген қабілетін, қызығушылығын, дарындылығын мұғалімдердің нақты және толық анықтамаулары.
- Оқушылармен жүргізілетін дайындық жұмыстарының жүйелі түрде жүргізілмеуі.
- «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар байқауы нәтижесінің төмендеуі.
- Пәндік олимпиадалар мен ғылыми жобалар байқауынан облыстық деңгейге жетпеуіміз.
- Мұғалімдердің өз білімдерін толықтырып, жетілдірмеулері (ізденулері, көркем әдебиеттерді, ақпараттарды оқуларының аздығы).
- Оқушыларды өздігінен жұмыс жасауға бағытталмауы (көбіне материалдарды мұғалімдердің өздері дайын күйінде берулері).

Қандай нәтижеге жеткіңіз келеді?

- Олимпиада жүлдегерлері санын көбейту, облыстық республикалық деңгейге шығу.
- Қалалық , облыстық, республикалық, халықаралық деңгейде өтетін байқаулар мен сайыстарға оқушыларды қатыстырып, жақсы нәтижелерге жету.

Жәтижеге жету жолдары:

- Дайындық жұмыстарын күшейту, іздену.
- Көмектесу ортасын ұйымдастыру.
- Психологиялық көмек , қолдау көрсету.

Ресурстар:

- ӘБ жетекшілерін араластыру, отырыстарында қарастыру.
- Жоғары оқу орындарымен тығыз байланыс жасау (ҚПИ, ҚМУ мамандары).
- Профессор, доцент т.б. атақтары бар мамандармен кездесулер өткізу.
- Психологиялық тренингтер өткізу.

Нәтижеге жеткеніңізді қайдан білесіз?

- Олимпиада, байқаулар мен сайыстардың қорытындылары.
- Бұйрықтар, анықтамалар.

Дарынды балалармен жұмыс жүргізудің мақсаты мен міндеттері:

1. Дарынды оқушының ақыл-ойының, эмоционалдық және әлеуметтік дамуы мен ерекшеліктерінің өзіндік ашылу деңгейі мен өлшемін ескеру;
2. Жан-жақты ақпараттандыру;
3. Коммуникативті бейімдеу;
4. Білімнің бағасын арттыру,
5. Пәндер бойынша білім-білік дағдыларын тереңдету, өз ойын еркін деткізуге үйрету, өзіндік білім алуға жетелеу,
6. Дарынды оқушыны жан-жақты дамыту, ізденістік жолға ынталандыру
7. Дарынды оқушының шығармашылық бағытының ашылуына, дамуына, қоршаған ортаға өзін-өзі жарнамалауына көмек көрсету;

Басымдылық: Жалпы білім беретін пәндер бойынша оқушыларды Республикалық олимпиадасының нәтижелерін көтеру.

Міндеттері:	Күтілетін нәтиже
1. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының және аумақты Дамыту бағдарламасының басым міндеттерін іске асыру; 2. «Рухани жаңғыру» бағдарламасының идеяларын іске асыру жөніндегі кешенді шараларды қамтамасыз ету; 3. Дарынды және талантты балаларды анықтау және қолдау жұмыстарын ғылыми – ізденіс жұмыстар, шығармашылық, танымдық –зияткерлік байқаулар арқылы дамыту. 4. Білім алушыларға педагогикалық - психологиялық көмек көрсету, тренингтер өткізу. 5. ҚР Тұрақты даму және бәсекеге қабілеттілік қағидаттарын қамтамасыз ету ретінде білім сапасын арттырып, 5 – 11 сыныптарда жалпы білім беретін пәндер бойынша білім алушылардың Республикалық олимпиадасының нәтижелерін, сапасын көтеру. 6. Оқушылардың зияткерлік-шығармашылық потенциалын және танымдық қызығушылықтарын арттыру үшін мектепішілік «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар байқауын өткізу. 7. Жаңартылған білім мазмұнның тұжырымдамалық идеяларын штаттық және қашықтық форматта іске асыру. 8. «Цифрлық Қазақстан бағдарламасы шеңберінде электрондық-ақпараттық жүйені дамыту.	1. Іздену, шығармашылық жұмыстар арқылы балалардың қызығушылықтары артады. 2. Сауалнама өткізу арқылы, білім алушылардың психологиялық дайындығы артады. 3. Пәндік олимпиада нәтижелерін 5 пайызға арттыру. 4. Қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық деңгейде өтетін байқаулар мен сайыстардың нәтижелерін көбейту. 5. Олимпиадада нәтижелерін көтеру үшін білім алушыларды «Олимпиада резервтері» мектебі» дайындық сабақтарына қатыстыру. 6. Мультимедиялық, STEM байқаулары арқылы жүзеге асыру. 7. Функционалды сауатты және бәсекеге қабілетті тұлғаларды қалыптастыру мақсатында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың формалары мен әдістерін қалыптастыру;

--	--

1. Дарынды балалармен жүргізілген жұмыстардың олқы жақтары :

- Оқушылардың пәнге деген қабілетін, қызығушылығын, дарындылығын мұғалімдердің нақты және толық анықтамаулары.
- Оқушылармен жүргізілетін дайындық жұмыстарының жүйелі түрде жүргізілмеуі.
- «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар байқауы нәтижесінің төмендеуі.
- Пәндік олимпиадалар мен ғылыми жобалар байқауынан облыстық деңгейге жетпеуіміз.
- Мұғалімдердің өз білімдерін толықтырып, жетілдірмеулері (ізденулері, көркем әдебиеттерді, ақпараттарды оқуларының аздығы).
- Оқушыларды өздігінен жұмыс жасауға бағытталмауы (көбіне материалдарды мұғалімдердің өздері дайын күйінде берулері).

2. Неге жеткіңіз келеді?

- Олимпиада жүлдергерлері санын көбейту, облыстық республикалық деңгейге шығу.
- Қалалық , облыстық, республикалық, халықаралық деңгейде өтетін байқаулар мен сайыстарға оқушыларды қатыстырып, жақсы нәтижелерге жету.

3. Жету жолдары:

- Дайындық жұмыстарын күшейту, іздену.
- Көмектесу ортасын ұйымдастыру.
- Психологиялық көмек , қолдау көрсету.

4. Ресурстар:

- ӘБ жетекшілерін араластыру, отырыстарында қарастыру.
- Жоғары оқу орындарымен тығыз байланыс жасау (ҚПИ, ҚМУ мамандары).
- Профессор, доцент т.б. атақтары бар мамандармен кездесулер өткізу.
- Психологиялық тренингтер өткізу.

5. Нәтижеге жеткеніңізді қайдан білесіз?

- Олимпиада, байқаулар мен сайыстардың қорытындылары.
- Бұйрықтар, анықтамалар.

№	Іс- шара атауы	Жауапты, қатысушылар	Түрі	Қарасты рылуы	Мерзімі	Нәтижесі
	I. Басқару. (нормативтік-құқықтық құжаттар)					
1.	ҚР заңнамалық актілерінің, басқару органдары және білімді басқару органдары шешімдерінің орындалуы	Нұрғали Г.Н	бұйрықтар, жоспарлар, бағдарламалар	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жыл бойы	Бұйрық
2.	Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған бағдарламасы.	Нұрғали Г.Н	ҚР № 988 Жарлығы 27.12.2019 ж	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жыл бойы	бағдарлама
3.	Дарынды балалардың деректер қорын дайындау, жұмыс жоспарын бекіту, мектепшілік бұйрық жасау.	Нұрғали Г.Н ӘБ жетекшілері, пән мұғалімдері	Жоспар, кесте, бұйрықтар	ДЖК отырысы	қыркүйек	Бұйрық
4.	Сырттан келген бұйрықтар, хаттар, ақпараттарды орындау, жүзеге асыру.	Нұрғали Г.Н	Бұйрықтар, хаттар		жыл бойы	Бұйрық, баяндама, мектеп сайты
5.	2025-2026 оқу жылында дарынды балалармен жүргізілген жұмыстың қорытындысы.	Нұрғали Г.Н		ДЖК отырысы, пед. кеңес	жыл бойы	Баяндама, мектеп сайты
	II. Әдістемелік (оқыту, үйрету)					
1.	«Олимпиада резервтері мектебіне» білім алушылардың құжаттарын тапсыру.	Нұрғали Г.Н	қағаз, электронды түрде	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	Анықтама, келісімшарт құжаттары
2.	Психологиялық-педагогикалық тестілеу/диагностика жұмыстарын жүргізу.	Жантанушылар	Сауалнама, тренингтер	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	Анықтама, мониторинг

3.	«Бастау» Республикалық математикалық турнирінің қалалық кезеңіне топ құру, қатыстыру, жетекшісін тағайындау.	Нұрғали Г.Н. Альменова Э.С	I туры 2 туры 3 туры Облыстық .туры Республикалық	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	әр турдың қорытынды хаттамасы
4.	«Маусымның ашылуы» атты қалалық интеллектуалды-танымдық ойынына топ құру, жетекшісін тағайындау, қатыстыру, нәтижесін баяндау.	Нұрғали Г.Н Жансугуров С.А	1 тур 2 тур 3 тур 4 тур	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	әр турдың қорытынды хаттамасы
5.	2-7 сынып оқушыларына арналған «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар Республикалық конкурсына жұмыстарды жинақтау, сұраныс беру және қатыстыру.	Нұрғали Г.Н пән мұғалімдері	қалалық облыстық Республикалық	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	«Дарын» ҚО бұйрығы
6.	Жалпы білім беретін пәндер бойынша оқушылардың Республикалық олимпиадасына қатысу. (1-11 сынып)	Нұрғали Г.Н сынып жетекш. пән мұғалімдері	I (мектептік) II (қалалық) III (облыстық) IV (қорытынды)	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	ҚББ бұйрығы
7.	«Білгіштер» қалалық зияткерлік-танымдық ойынына қатысатын топ құру, жетекшісін тағайындау, қатыстыру, нәтижесін баяндау	Нұрғали Г.Н Истаева З.Б Қадырбек А.Б Хамитова Г.Х	I туры 2 туры 3 туры 4 туры	ДЖК отырысы	жоспар бойынша	ҚББ бұйрығы
8.	Жалпы білім беретін пәндер бойынша ғылыми жобалар Республикалық жобалар байқауының облыстық кезеңі. (8 – 11 сыныптар)	Нұрғали Г.Н	I (мектептік) II (қалалық) III (облыстық) IV (қорытынды)		жоспар бойынша	ҚББ бұйрығы
9.	Әдеби оқулар байқаулары : • «Ыбырай» оқулары. • «Мариям оқулары» байқауын өткізу. • «Абай оқулары» байқауы. • «І.Жансүгіров пен М.Мақатаев» оқулары	Нұрғали Г.Н қазақ тілі ӘБ	мектепшілік қалалық облыстық		жоспар бойынша	Анықтама
10.	I жартыжылдықта дарынды балалармен атқарылған жұмыс қорытындысы.	Нұрғали Г.Н	мектепшілік қалалық облыстық	ДЖК	Желтоқсан -қаңтар	Анықтама

11	Жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық олимпиаданың қалалық кезеңіне қатыстыру . (5–8 с)	Нұрғали Г.Н пән мұғалімдері, сынып жетекш.	қалалық	Бұйрық	жоспар бойынша	Анықтама
12	1-10 сынып оқушыларына арналған «STEM-образование» инновациялық идеялар фестивалі. Мектеп жобаларының мультимедиялық фестиваліне қатысу.	Нұрғали Г.Н Садыкова Б.	мектепшілік қалалық	Бұйрық	жоспар бойынша	Анықтама ҚББ бұйрығы
13	Т.Е.Даулетбаев атындағы өңірлік ғылыми-тәжірибелік конференциясына оқушыларды қатыстыру .	Нұрғали Г.Н пән мұғалімдері	облыстық	Бұйрық	жоспар бойынша	Хаттама қорытынды
14	Бастауыш сынып білім алушыларына арналған кешенді олимпиадаға қатыстыру.	Нұрғали Г.Н бастауыш ӘБ	қалалық кезеңі облыстық кезеңі	Бұйрық	жоспар бойынша	ҚББ бұйрығы
15	Жаратылыстану-математикалық бағыт бойынша жоспар құру	Математика ӘБ Қайрова А.К.	мектепшілік		жоспар бойынша	Анықтама
16	Халықаралық олимпиадалар мен ғылыми байқаулар жарыстарына қатыстыру.	Нұрғали Г.Н сынып жетекш, пән мұғалімдері		Ақпарат, ереже	жоспар бойынша	
17	Халықаралық, республикалық және облыстық зияткерлік ойындар, байқауларға қашықтықтан қатыстыру.	Нұрғали Г.Н сынып жетекш, пән мұғалімдері		Ақпарат, ереже	жоспар бойынша	
18.	2025-2026 оқу жылында дарынды балалармен жүргізілген жұмыстың жылдық қорытындысы.	Нұрғали Г.Н		Пед.кеңес	мамыр	Анықтама
	III. Үйлестіру (бақылау, қадағалау)					
1.	«Олимпиада резервтері мектебіне» білім алушылардың қатысуларын бақылау. 6-11 сыныптар	Нұрғали Г.Н пән мұғалімдері	Жалпы бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
2.	1-7 сынып оқушыларына арналған «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар Республикалық конкурсына дайындықты бақылау.	ӘБ жетекшілері	Жалпы бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
3.	9-11 сыныптар арасында жалпы білім беретін пәндер бойынша оқушылардың Республикалық олимпиадасына дайындықты бақылау.	Нұрғали Г.Н	ЖМБ пәндерді жеке бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама

4	Жалпы білім беретін пәндер бойынша ғылыми жобалар Республикалық жобалар байқауына дайындықты бақылау. 8-11 сыныптар	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
5.	5-8 сыныптар арасында жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық олимпиадаға дайындықты бақылау.	Нұрғали Г.Н	ЖМБ пәндерді жеке бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
6.	Т.Е.Даулетбаев атындағы өңірлік ғылыми-практикалық конференциясына дайындықты бақылау. 1-11 сын	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
7.	Бастауыш сынып оқушыларына арналған кешенді олимпиадаға дайындықты бақылау.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
8.	Зияткерлік – танымдық байқаулардың қорытынды кезеңдеріне дайындықты бақылау.1-4 сын, 5-7 сын	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК	жоспар бойынша	Анықтама
	ІҮ. Мониторинг анықтамалар					
1	«Бастау» Республикалық турнирінің мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
2	«Білгіштер» қалалық зияткерлік-танымдық ойынының мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
3	«Маусымның ашылуы» атты қалалық интеллектуалды-танымдық ойынының мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
4	1-7 сынып оқушыларына арналған «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар Республикалық конкурсының мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
5	Жалпы білім беретін пәндер бойынша білім алушылардың Республикалық олимпиадасының мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
6	Жалпы білім беретін пәндер бойынша ғылыми жобалар Республикалық жобалар байқауының мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
7	«Цифрлық Қазақстан бағдарламасы шеңберіндегі «Мектеп жобаларының мультимедиялық фестивалі» мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг

8	Т.Е.Даулетбаев атындағы өңірлік ғылыми-практикалық конференциясының мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
9	Әдеби оқулар, конференциялар мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг
10	Бастауыш сынып оқушыларына арналған қалалық кешенді олимпиада мониторингі.	Нұрғали Г.Н	Жалпы бақылау	ДЖК отырысы, пед. кеңес	жоспар бойынша	Мониторинг